

BUKU HI KU LANDZA XIYENGE XA 14 XA NAWU WA MAKUMELE YA MAHUNGU (NAWU WA 2 WA 2000) YA NDZAWULO YA MINTIRHO YA TIKO

XIFUNDHANKULU XA LIMPOPO

1. LESWI NGA ENDZENI

MHAKA	NHLAMUSELO	TIPHEJI
1	Vuxokoxoko ku ya hi xiyenge xa 14	2
2	Mintirho na Xivumbeko xa Ndzawulo ya Mintirho	2
3	Vuxokoxoko bya Vutihlanganisi	4
4	Ku kuma tirhikhodo ta Nzawulo ya Mintirho ya tiko	5
5	Tirhikhodo leti humesiwaka handle ko tikombela	5
6	Tirhikhodo leti nga komberiwaka	5
7	Maendlelo ya xikombelo	6
8	Vukorhokeri lebyi byi nga kona	7
9	Ndlela yo kuma vukorhokeri lebyi byi nga kona	8
10	Ku lulamisa hikokwalaho ka ku tsandzeka ku endla / tirha	8
11	Tihakelo leti ti vekiweke	8
12	Tifomo leti ti vekiweke ku kuma tirhekhodo	11

2. VUXOKOXOKO KU YA HI XIYENGE XA 14

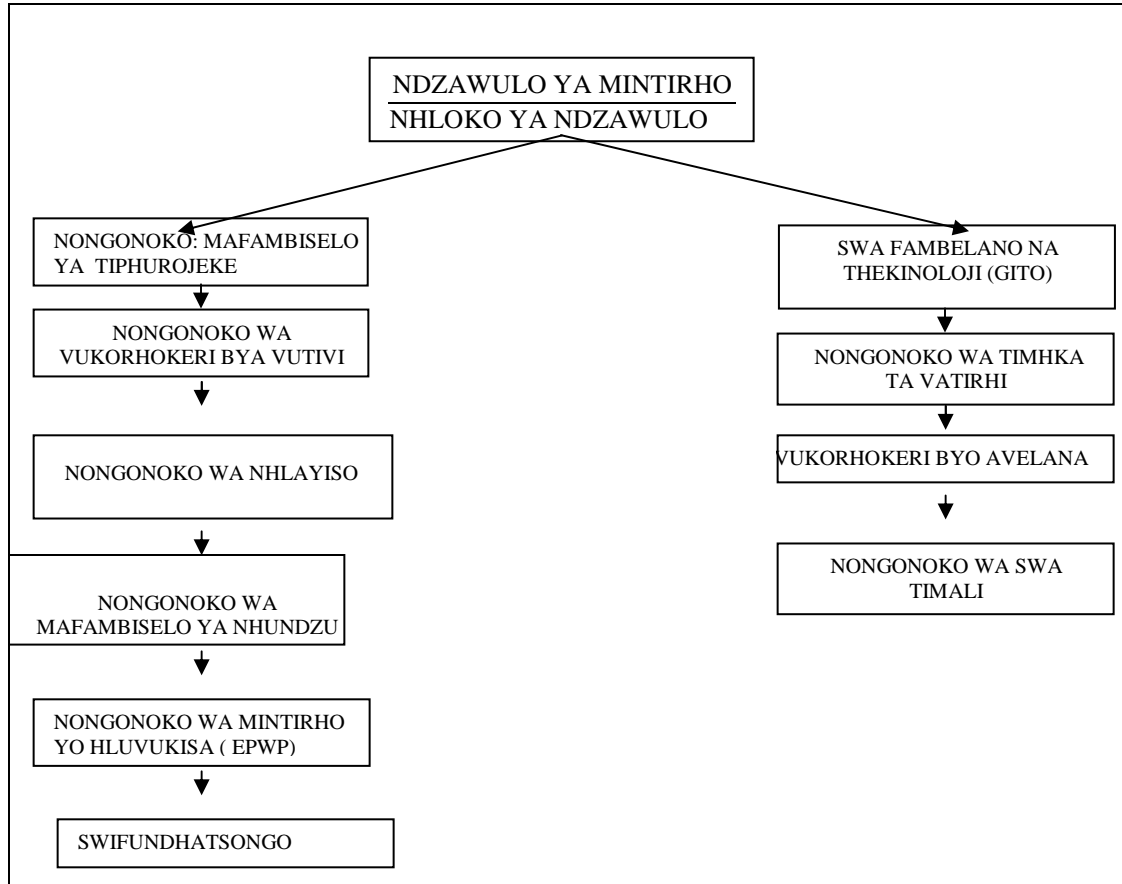
A. MINTIRHO NA XIVUMBeko SWA NDZAWULO YA MINTIRHO YA TIKO

i. SWIYIMO NA MINTIRHO

Swiyimo na Mintirho ya Ndzawulo ya Mintirho ya Tiko: -

- **Ku fambisa matirhelo ya swo yisa nhluvukiso emahlweni swa mfumo**
- **Ku nyika vukorhokeri bya ku fambisa tiphurojeke eka tindzawulo ta Xifundzankulu.**
- **Ku lawula nhlayiso wa miako ya mfumo**
- **Vufambisi bya swa nhundzu ya tiko.**
- **Ku fambisa ku simekiwa ka Minongonoko yo yisa emahlweni ya Mintirho ya tiko (EPWP)**

ii. XIKECE XA DAYAGIRAMU YA XIVUMBEKO XA NDZAWULO YA MINTIRHO YA TIKO HI LEXI XI LANDZELAKA: -

iii. Xivumbeko xa Ndzawulo ya Minirho ya Tiko

Nhloko ya Ndzawulo eka swa tipolitiki l xirho xa huvunkulu ya Limpopo wa mintirho ya Tiko kasi nhloko ya vulawuri i (mutirhela tiko wa tinkota) i nhloko ya ndzawulo.

Ndzawulo yina hofisi ya Xifundhankulu leyi nga ePolokwane, 43 Church street, na swifundha ntsongo kunga Sekhukhune (eLebowakgomo); Capricorn (ePolokwane); Vhembe (eSibasa); Waterberg (eMokopane na le Modimolle) na Mopane (eGiyani).

B. Vuxokoxoko bya vuhlanganisi [Ku ya hi xiyenge xa 14(1)(b)]

XANDLA XA NHLOKO YA VUHUMESI BYA MAHUNGU	KHEREFU
Manana Ramphele M	Xixakana xa Poso X9490 POLOKWANE 0700 Foni: +27 15 284 7120 Fekisi: +27 15 284 7039

	Email: RampheleM@dpw.limpopo.gov.za
XANDLA XA NHLOKO YA VUHUMESI BYA MAHUNGU	KHEREFU
Manana Makhafola TJ.	Xisakana xa Poso X9490 POLOKWANE 0700 Foni: +27 15 284 7272 Fekisi: +27 15 284 7032 E-Mail: makhafolat@dpw.limpopo.gov.za
Vuxokoxoko hi ku katsakanya:	Kherefu ya Xitarata: - 43 Church street, POLOKWANE 0700 Website: http:// www.dpw.limpopo.gov.za Kherefu ya Poso: - Xisakana xa Poso x9490 POLOKWANE 0700 Foni: +27 15 284 7000 +27 15 284 7272 +27 15 284 7162 Fekisi: +27 15 284 7039 +27 15 284 7032

C. Ku kuma tirhekhodo leti ti nga eka Ndzawulo ya Mintirho ya tiko

i. Leti kumekaka handle ko kombela [ku ya hi xiyenge xa 14(1)(e)]

- Tibuku
- Tibuletini
- Switsalwana
- Tijenali
- Tibuku ta Layiburari

Leswi swa kumeka eka Ndzawulo handle ko endla xikombelo xa nawu xikanwe kanwe na le ka webisayiti.

ii. TIRHEKHODO LETI NGA KOMBERIWAKA [KU YA HI XIYENGE XA 14(1)(d)]

Nhlamuselo ya tinhloko-mhaka na swiyenge swa tirhikhodo ta Ndzawulo ya Mintirho ya tiko:

NHLOKOMHAKA	XIYENGE	XIYENGE NTSONSO
Mafambiselo ya xitirateji na maendlelo	Ku xiyisisa na nkatsakanyo wa ku antswisa	• Maendlelo ya xiyimo xa le henhla • Minongonoko yo hluvukisa • Swiviko swa minongonoko yo hluvukisa • Swiviko swa vulavisisi bya swa Ikonomi
Ku cinca na swipfuno swa swiyenge	• Ku xiyisisa mafambiselo ya	• Swiviko • Tinhlokomhaka na makanelwa

hinkwaswo	maendlelo yo cinca swilo • Ku xiyisisa mafambiselo ya mahlayiselo ya tirhikhodo • Ku fambisa mi nongonoko yo pfuna vatirhi • Ku fambisa timhaka ta ku yisiwa ka vukorhokeri • Ku seketel Xirho xa huvo nkulu (MEC) • Ku fambisa nfambelano na mahungu • Swipfuno swa xithekinoloji • Ku xiyisisa matirhelo ya vatirhi	ya ti nhlengetetano to hlawula vatirhi • Tidyondzo na ti seminara • Mbulavulo • Maendlelo ya swa thekinoloji • Mahungu ya maphepha hungu
Ku endla mintirho yo kambisisa	• Ku xiyaxiya minkambisiso ya kwala ka ndzawulo	Swiviko swa minkambisiso
Ku tisa mintirho ya swa nawu na timhaka ta vatirhi	• Mitirho ya xinawu • Mitirho yo lamula	• Swiboho • Mintwanano • Swiviko
Timhaka ta vatirhi	Maendlelo eka: - • Ku simeka mahlayiselo ya tirhikhodo • Ku thola • Ku avela mintirho • Muholo • Ku tlakusiwa ka vatirhi	• Tifayele ta vatirhi • Vuxokoxoko bya vatirhi • Swiviko swalembe na lembe
Swa timali	• Ku xava • Miholo	• Maendlelo yo thendara na matsalwa yakona • Rejisitara ra nhundzu • Maendlelo yo xava • Mlimpimanyeto • Rhijisitara ra mahakelelo • Tirhikhodo ta swikweleti
Miako, misava na vutshamo	• Swipfuno swa xithekiniki • Misava • Miako • Nhundzu	• Mintirho ya vunjinnyara • Minkambisiso • Swa achitheke • Ku kuma misava na miako • Ku niketa miako na misava • Mipfapfarhuto na ku aka • Ku rhentisa na vuhlayiseki • Mbasiso na ku byala swimila

iii. MAENDLELO YO KOMBELA TIRHEKHODO

Mukomberi uta nicketiwa tirhekhodo ta Ndzawulo ya Mintirho loko enerisa swilaveko leswi :

-

- Ku enerisa maendlelo hinkwawo lawa ya boxiweke eka nawu lowu.
- Naswona makombelelo ya fambelana ni ku lerisa ka nawu lowu

Muxaka wa xikombelo

- Mukomberi u fanele ku tata fomo yo kombela hi yona leyi humesiweke eka Gazete ya mfumo [Ku ya hi xitiviso xa R 187- 15 Nyenyanyani 2002] (Fomo A).
- Mukomberi u fanele ku tivisa loko alava ku endleriwa khopi kumbe loko alava ku ta
- Mukomberi uta nicketiwa rikhodo hi xivumbeko xa leswi anga yi komberisa swona handle ka loko ku endla tano swi ta va na mafambiselo yo biha ya Ndzawulo kumbe ku onha rikhodo ya kona kumbe ku nghenelela eka milawu ya kopirhayiti. Loko maendlelo ya nwana yo humesa rikhodo yo tshuka ya endliwa mukomberi uta hakela tihakelo ku ya hi leswi xikombelo xa yena xi nga tisa swona.[xiyenge xa 29(3) na (4)].
- Loko swo endleka leswaku mukomberi a lava ku hlamuriwa hi maendlelo yo fana na foyini ehenhla ka nhlamulo yo tsariwa u fanele ku swi kombisa eka xikombelo xa yena [xiyenge xa 18(2)(e)].
- Loko mukomberi akombela rikhodo leyi khumbhaka munhu wun'wana xiyimo lexi n'wi pfumelelaka ku endla tano xi fanele ku kombisiwa.[xiyenge xa 18(2)(f)].
- Loko mukomberi anga koti ku tsala no hlaya kumbe ari mutsoniwa u ta pfumeleriwa ku endla xikombelo hi ku vulavula. Mufambisi uta n'wi tatela fomo yo komela hi yona ivi an'wi nika khopi [Xiyenge xa 18(3)].

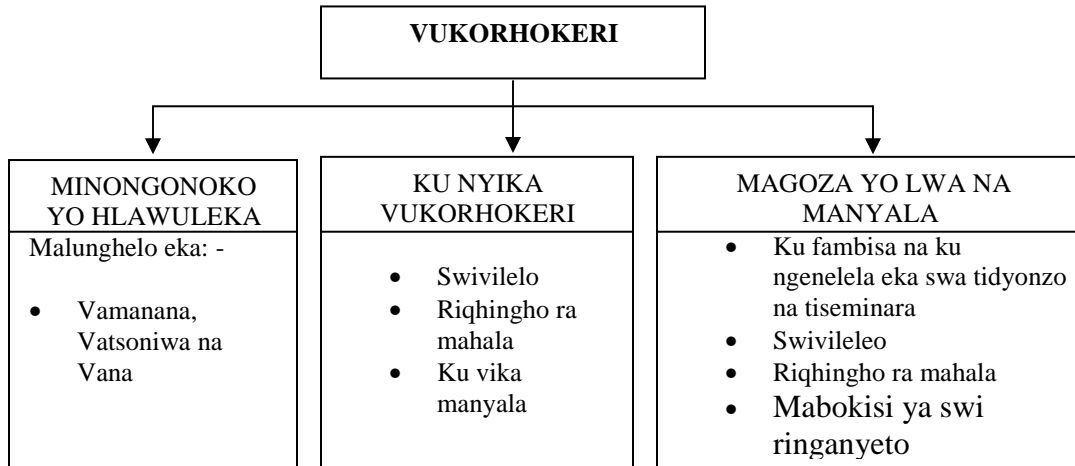
Ku na tinxaka timbirhi ta tihakelo leti faneleke ku hakeriwa, kunga hakelo yo kombela na hakelo yo nicketiwa (Xiyenge xa 22):

Mukomberi loyi akombelaka tirhikhodo ta yena n'wini anga hakeli tihakelo to kombela kasi loyi akombelaka tirhikhodo leti ti nga fambelaniki na yena wa hakela.

- Mufambisi uta tivisa mukomberi hi ta hakelo leyi lavekaka na ku n'wi kombela ku hakela loko xikombelo xinga si tirhiwa.
- Hakelo yo kombela I R35. Vuxokoxoko bya letin'wana tihakelo byi kombisiwile laha hansi Mukomeri la nga enerisiweke hi tihakelo anga endla xikombelo xa aphili kumbe ku yisa mhaka leyi eka huvo ya nawu.
- Loko mufambisi a tekile xiboho mayelano na xikombelo u fanele ku tivisa mukomberi hi ndlela leyi a kombeleke ku tivisiwa hi yona..
- Loko xikombelo xi pfumeleriwile hakelo yo humesa tirhikhodo leti kombereweke yi fanele ku hakeriwa mayelano no lava, ku lulamisa na ku kopa na nkarhi lowu hundziseke eka lowu vekeweke ku lulanisa rikhodo ya kona.

D. VUKORHOKERI BYIN'WANA LEBYI NGA KONA EKA NDZAWULO [XIYENGE XA 14(1)(f)]

i. Muxaka wa vukorhokeri

ii. NDLELA YO KUMA VUKORHOKERI

Ku kuma vukorhokeri bya Ndzawulo ya Mintirho ya tiko swikombelo swi nga yisiwa eka Nhloko ya Ndzawulo hi laha swikombisiweke laha hansi.

Kherefu ya xitarata: 43 Church street
Polokwane
0700

Kherefu ya poso: Xisakana xa poso x9490
Polokwane
0700

Thelefoni: +27 15 284 7120
Fekisi: +27 15 284 7039
Webisayiti: www.dpw.Limpopo.gov.za
E-mail: RamphelaM@dpw.limpopo.gov.za

E. Ku lulamisa hikokwalaho ka ku tsandzeka ku endla / tirha [Xiyenge xa 14(1)(h)]

Loko mukomberi anga enetiwi hi xiboho lexi nga tekiwaka hi Muhumesi wa mahungu kumbe museketeri wa yena, mukomberi anga nghenisa xikombelo xa aphili eka Xirho xa huvonkulu wa Ndzawulo ya Mintirho

F. TIHAKELO LETI VEKIWEKE KU YA HI XIYENGE XA 11 XA XITIVISO XA 187 XA GAZETE YA MFUMO YA 15 NYENYANYANI 2002.

1. Hakelo ya khopi ya xibukwana lexi tani hilaha switivisiweke eka xiyenge xa 5(c) xa xinawana lexi fambisanaka na lawu lowu i R0, 60 khopi yin'wana na yin'wana ya A4 kumbe xiphemu xa khopi
2. Tihakelo to kandziyisa kumbe ku kopa leti vuriweke eka xiyenge xa 7(1) xa xinawana lexi fambisanaka na nawu lowu hi leti landzelaka:

NLAMUSELO	NTSENGO R
(a) Kopi yin'wana na yin'wana kumbe xiphemu xa A4	0.60
(b) Ku pirinta kopi kumbe xiphemu xa kopi ya A4	0.40
(C) Ku kopela eka swiyimo swa hlayela eka tikhomupyuta eka –	
(i) Xitifi	5.00
(ii) disiki ya khompakiti	40.00
(d) (i) Swifaniso eka mpimo wa papilla ra A4 kumbe xiphemu xa rona	22.00
(ii) Swifaniso leswi voniwaka	60.00
(e) (i) Mahungu lama kandziyisiweke ku twiwa kunene eka mpimo wa A4 kumbe xiphemu xa kona	12.00
(ii) Mahungu lama nga eka xiyimo xa rhayikhodo yo twiwa	17.00

3. Tihakelo to kombela leti hakeriwaka hi mukomberi loyi a kombelaka tirhikhodo leti nga fambelaniki na yena ku ya hi xiyenge xa 7(2) i R35, 00.
4. Tihakelo to nicketiwa tirhikhodo leti komberiweke ku ya hi xiyenge xa 7(3) xa xinawana hi leti landzelaka:

4.1

NHLAMUSELO	NTSENGO R
(a) Kopi yin'wana na yin'wana ya mpimo wa A4 kumbe xiphemu xa kona	0.60
(b) Ku pirinta eka khomupyuta hi mpimo wa A4 kumbe xiphemu xa kona	0.40
(c) Rhikhodo hi swipfuno swo hlaya eka khomupyuts ku fana na -	
(i) Switifi	5.00

(ii) Tidisiki ta khompakiti	40.00
(d) (i) Swifaniso leswi nga voniwaka eka mpimo wa A4 kumbe xiphemu xa kona	22.00
(ii) Swifaniso leswi nga kopiwaka	60.00
(e) (i) Tirhikhodo leti nga twiwaka kunene eka mpimo wa A4 kumbe xiphemu xa kona	12.00
(ii) Mahungu hi xiyimo xa rhayikhodo yo twiwa	17.00
(f) Ku hangunuxa na ku lulamisa rhikhodo leyi komberiweke leswaku yi ta humesiwa swi durha R15, 00 hi awara ku nga katsiwa awara leyo sungula ku nga yona leyi languteriweke ku tirha ntirho lowu.	

4.2. Ku ya hi xiyenge xa 22(2) xa nawu lowu leswi lanndzelaka swi fanele ku endliwa:

(a) Mukomberi u languteriwa ku humesa dipoziti ya tihakelo leti lavekaka ku nge se hundza ntsevu wa tiawara a ngenhisile xikombelo xa yena.

(b) Dipoziti yi fanele kuva n'we xa nharhu xa ntsengo lowu lavekaka.

4.3. Mukomberi u fanele ku hakela tihakelo ta poso loko ku ri leswaku tirhikhodo leti komberiweke ti fanele ku posiwa.

5. TIFOMO LETI VEKIWEKE KU TA KUMA TIRHEKHODO

**XITANDHAKU XA B XA XITIVISO XA 187 XA GAZETE YA MFUMO YA 15 NYENYANYANI
2002**

FOMO YA A.

XIKOMBELO XO NIKIWA TIRHEKHODO

(Xiyenge xa 18(1) xa Nawu wa ku humesa mahungu wa 2000 (Nawu wa 2 wa 2000))

[Xinawana xa 2]

XIKOMBELO XO KUMA TIRHEKHODO	
KU TIRHISA NDZAWULO NTSENA	Nomboro ya tsalwa : .....
Xikombelo xi amukeriwile hi : -	
Mavito:.....	
Xiyimo:.....	
Siku:.....	
Ndhawu:.....	
Ntsengo wo kombela (loko swi fanerila):	R .....
Dipoziti (loko swi fanarile):	R .....
Ntsengo wo humesa tirhikhodo:	R .....
.....	
NSAYINO YA MUHUMESI WA MAHUNG / KUMBE XANDLA XA YENA	

A. Vuxokoxoko bya Ndzawulo

MUHUMESI WA MAHUNGU (NHLOKO YA NDZAWULO)	KHEREFU
Manana. Ramphele M	Xixakana xa Poso X9490 POLOKWANE 0700 Foni: +27 15 284 7120 Fekisi: +27 15 284 7039 E-mail: Ramphelim@dpw.limpopo.gov.za
XANDLA XA MUHUMESI WA	KHEREFU

MAHUNGU (GITO)	
Manana. Makhafola Tshidi.	Xisakana xa Poso X9490 POLOKWANE 0700 FONI.: +27 15-284 7272 FEKISI.: +27 15 284 7032 E-Mail: : makhafolaj@dpw.limpopo.gov.za
Vuxokoxoko hi ku katsakanya :	Kherefu ya xitarata - 43 Church street POLOKWANE 0700 Website: www.dpw.limpopo.gov.za Kherefu ya Poso: - Xisakana xa Poso x9490 POLOKWANE 0700 Foni: +27 15 284 7000 +27 15 284 7272 +27 15 284 7162 Fekisi: +27 15 284 7039 +27 15 284 7032

B. Vuxokoxoko bya mukomberi wa tirhekhodo

FOMO YA XIKOMBELO XO KUMA TIRHEKHODO
XIVONGO:
____
MAVITO YA HELERILE:
____
NOMBORO YA PASI:
____
KHEREFU YA POSO :.....
.....
.....
.....

E. Tihakelo

(a) Mukomberi loyi a kombelaka tirhikodo leti nga fambelaniki na yena u ta fanela ku humesa tihakelo to kombela loko xikombelo xa yena xi nge se tirhiwa.

(b) Mukomberi uta tivisiwa ntsengo lowu lavekaka.

(c) Tihakelo to nicketiwa tirhikhodo tona ti ta ya hi xivumbeko xa rhikhodo ya kona na nkarhi lowu nga ta tirhisiwa ku lava tirhikhodo ta kona. .

(d) Mukomberi loyi a tivaka leswaku a nga languteriwi ku humesa tihakelo u fanale ku tivisa xivangelo xa kona. .

Swivangelo swo ka munhu anga humesi tihakelo

F. Fomo yo kombel tirhekhodo

Loko uri na vutsoniwa lebyi endlaka leswaku u nga swi koti ku hlaya, ku vona hambu ku ri ku yingisela leswi rhikhodo yi nga humesisiwa xiswona kombisa muxaka wa vutsoniwa bya wean na leswi rhikhodo u yi lavisaka swona.

Vutsoniwa:

Leswi rhekhodo uyi lavisaka swona:

Kombisa hi xihambano "X".

SWITIVISO:

(a) Leswi rhikhodo u yilavisaka swona swi ta ya hi ku rhikhodo ya kumeka hi xivumbeko xexo na.

(b) Xivumbeko lexi rhikhodo yi komberiweke hi xona xi nga ariwa naswona mukomberi a nga tivisiwa loko ku rianga nikiwa rhikhodo ya kona hi xivumbeko xin'wana.

(c) Xivumbeko lexi rhikhodo yi komberiwaka ha xona xi ta va na nhlohletelo eka tihakelo leti nga ta koxiwa.

1. Loko rhekhodo yi ri hi xivumbeko xa tsalwa -

Kopi ya rhikhodo

Ku ta xiyaxiya kunene

2. Loko yiri rhekhodo ya muxaka wa swifaniso swo kota ku voniwa -
 (leswi swi katsa swinepe, tivhidiyo, swifaniso swa tikhomupyuta, mimpfapfarhuto na swi n'wana)

	Ku ta xiyaxiya kunene		Kopi ya swifaniso		Ku ta humeseriwa swona

3. Loko tirhekhodo tiri ta marito na mimpfumawulo -

	Kuta yingisela tikhasete		Ku ta humeseriwa mimpfumawulo

4. Loko rhekhodo yiri hi xiyimo xo hlayeka eka khomupyuta kumbe michini yin'wana -

	Ku pirinteriwa khopi		Ku pirinteriwa swiphemu swin'wan swa rhikhodo *		Ku hoxeriwa eka switifi kumbe tidisiki

*Loko u kombele khopi kumbe muxaka wo humesa swifaniso xana uta navela leswaku swi rhumeriwa eka wena hi poso? Ku ta laveka hakelo ya poso .	INA	EE

Tiva leswaku loko rhikhodo yi nga tsariwanga hi ririmi leri u kombelaka ha rona rhikhodo yi ta humesiwa hi ririmi leri yi tsariweke hi rona.

U navela leswaku rhikhodo yi va hi ririmi rih? :.....

G. Xitiviso mayelano na xiboho xa xikombelo xo kuma tirhekhodo

U ta tivisiwa hi ku tsala loko xikombelo xa wena xi pfumeriwile kumbe xi ariwile. Loko ulave ku tivisiwa hi muxaka wunwana handle ka papilla tivisa ku navela ka wena u tlhela u humesa vuxokoxioko bya mativiselo ya kona leswaku va fambisi va eneta xikombelo xa wena..

U ta lava ku tivisiwa ku yini xiboho mayelano na xikombelo xa wena?

Nsayino hi siku leri ..... ra.....20....(Lembe)

**NSAYINO WA MUKOMBERI / KUMBE LOYI XIKOMBELO XI ENDLIWAKA EMATSHAN'WINI
YA YENA**